GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a esc de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunătóri.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 47. Brasiovu 2 Iuliu 20 Iuniu **1870.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 1 Iuliu 1870.

Romanii in lupta pentru nedreptatiri.

Cu aduncа durere citimu in „Albin'a", ca congresulu serbescu in sied. din 12/24 decise a se asterne imperatului una representatiune, in care se róge a tiené statulu quo alu comuneloru amestecate, pana candu patriarchulu serbescu se va intielege cu metropolitulu romanu despre acele comune mestecate, care se afla trecute in ierarchi'a romana. Asia dara serbii in locu se mulcomésca plangerile romaniloru remasi inca sub ierarchi'a serba, decidu a se apuca, cá ei se iè indereptu din comunele ce le lasara la ierarchi'a romana, déca se va aflá vreo coditia de serbu in ele! Unde se recurga romanii, déca legea nu le desemnà nici unu judeciu? Vitriga e sórtea romanului petutindene, si numai prin lupta in concordia se voru poté elupta din latiurile asupritoriloru! —

Lupt'a politica nationale in Bucovin'a.

Fratii nostri bucovineni dedera preste cerbicóse opositiuni in demersulu celu ecuitabile si indreptatitu de a da belei Bucovine faci'a si costumulu ei originalu de statu istoricu autonomu. Paremise, ca viscolele anului 48 au reinceputu a-si arata furibundele sale patimi de predomnire si asurire intr'o trista si animósa pornire si in Bucovin'a, incatu ne pune la mirare malitiós'a si orb'a vengiosia a elementeloru de acolo dusmane vietiei nationale romane.

Abia esira in publicu fratii nostri, pamentenii bucovineni, cu program'a si profesiunea loru de credintia in publicu si éca afara de ruteni, cari iute si de graba se pusera deodata pe petioru ipernationalu — de celu mai mare prestigiu in tiéra, — provocandu pe nationalii loru la testamentulu panslavisticu, dicandule, ca Bucovin'a ii astépta de secule pe ei rutenii cá se o domineze! — acum esira si polonii pe campulu luptei nationale in Bucovin'a? Ei adunanduse in 22 Iuniu se prefacura, ca vréu a se intielege cu romanii pamenteni in obiectulu programei pentru alegeri; inse fiindule pretensiunile mai esagerate decatu cere ecuitatea si fratietatea — se intrunira multi posesori mari poloni si ruteni si publicara una programa tendentiósa, intitulata: „Programa politica a proprietariloru mari de pamentu neromani" incependu unu antagonismu decisu si resolutu in contra dreptuluí romaniloru; ma intrebuintiandu in tocmai perfid'a maniera a suprematistiloru cu presupusa invinuire si calumniare a romaniloru, cá cum ar' fi periculosi in tendintiele loru sustarei statului Austriei; pe candu romanii bucovineni au datu atatea dovedi de cea mai alipita aderiutia si fidelitate pentru binele si unitatea monarchiei. Se cetimu numai p. l alu programei poloniloru si vomu vedé, ca incepura si ei in Bucovin'a lupt'a suprematistica de trialismu, creatur'a in peto totu atatu de fatala pentru romani, cá si dualismulu. Éca cum incepu polonii:

Punct. I: „Petrunsi de convingerea, ca numai in legatur'a tierei cu monarchi'a austro-ungurésca si numai in tienerea ei de acestu statu de popóre diace secur'a garantia pentru paciuit'a si prititóri'a desvoltare a tuturoru nationalitatiloru locuitórie in tiéra, vremu a ne opune cu resolutiune tuturoru nisuintielor (a cui?), cari ar' paralisá legatur'a acésta imediata a tierei cu monarchi'a austro-maghiara si care ar' fi in stare a anecsa Bucovin'a la o alta legatura de statu (cá cum romanii n'ar fi cei mai fideli, ci cei mai periculosi si mai dusmani intregitatii monarchiei?! Ah! ce perversitate originale trialistica!), pentruca prin acésta s'ar pericilitá fórte tare interesele indreptatite ale unei séu mai multoru nationalitati din tiéra; in tocma trebuie se ne dechiaramu in **contra tuturoru nisuintieloru** acelora, cari vréu a impune statului séu tierei cu sil'a unu coloritu nationale artificiosu (!) prin constitutiune, prin ceea ce s'ar conturba viéti'a pacinica, conlocuirea inroita si conlucrarea tuturoru nationalitatiloru."

Mai incolo pretindu deplina egala indreptatire a tuturoru celorulalte nationalitati din tiéra si alte, precum si revisiunea legei de alegere asia, incatu deputatii se se impartiésca potrivitu cu impregiurarile tierei; si alegerea capitanului tierei se se faca prin dieta.

Éca antagonismulu marsiaru alu poleciloru, ca esi la aren'a de a impedeca pe romani in usarea dreptului loru!

Nu e destulu cu atata! Reuniunea politico-progresiva a germaniloru din Cernauti inca esi cu program'a sa pentru germanismu, care e cu totulu decombrista si contraria si celei mai mice nisuintie de federalismu, condemnandu orice maioritate artificiósa; ér' incercarea de a deduce din istori'a tierei unu dreptu mai mare pentru vreuna natiune o dechiara nemtii a fi in contradictiune cu legile fundamentale ale monarchiei, adica cu dualismulu si cu relatiunile faptice. Altu dusmanu. — Dar' fia, lupt'a decisa va curati atmosfer'a de metechne si latiuri, cu cari se incatusiara pana acum fratii nostri bucovineni, cá cu o plaga, care li o aduse indiferentismulu nationale de mai nainte! Numai umeru la umeru! Mai multu! Comitetulu de alegere germanu a provocatu printr'o scrisóre invitatória pe celu rutenu si polonu, cá se se intieléga cu totii si la 24 se se adune. Asia dara se aliadia strainii si acolo pentru distrugerea romanului. **? Si ? !**—

Romanii inca nu remanu indereptu, ei tienura unu meetingu in 23, la care luara parte preste 2000 persóne adunate din tóte partile tierei, consultanduse a procede cu tóta energi'a pe calea apucata indreptatita, spre a alege dep., barbati apti si devotati binelui tierei si autonomiei ei. In tocma si in caus'a autonomiei bisericesci; si déca voru perdura la lupta cu concordia voru reesi invingatori, ca-ce dreptatea trebuie se invinga. —

A nóstra lupta o cea mai dificile, ca-ce avemu, avemu se invingemu meterezele aristocratismului, care nu scie de dreptate si ecuitate facia cu interesele castei loru. In Transilvani'a, unde intre 110.000 alegatori se afla 70 mii aristocrati, cu votu viriliu, ce póte scóte romanulu democratu la cale, pana candu nu va veni imperati'a perfectei egalitati, chiaru si in negótiele de comitatu, unde dupa noulu proiectu municipale nemesii voru a se nasce membri comisiuniloru?! Lupt'a si alci se astépta, totu dela clubulu nostru nationalu, care are la spate pe toti romanii, numai o anima cu densii. Succesu bunu! —

— Romanii din Romani'a suntu liberi, ér' reactionarii loru -si cauta stapani! pe candu romanii austro-ungari se lupta pentru libertate nationale in contra reactiunei! —

Sarcinele grele

ceru unirea poteriloru, care e problem'a inteligentiei a o midiuloci.

E acum repetit'a óra, de candu se totu plangu tenerii romani atatu din gimnasiulu superiore, catu si din institutulu de chirurgi'a dela Clusiu, si din alte institute media, cumca nime nu i aduna in societati de lectura inlesnindule progresarea. In specie cei dela Clusiu, ca nu le este mai multu ertatu a intra in casin'a romaniloru, cá inainte de acésta, ci se afla siliti a amblá si a se sbate cá cerbulu setosu dupa una valcea stemperatória de sete, prin casine straine, unde inse nu dau decatu de diurnale ér' straine si aceste inca numai cu greu si cu genare dinaintea frunturoru posomorite le potu capata la mana fara, fara a-si poté stempera setea si nutri si anim'a cu ideele si cu spiritulu ce insufla organele nationale. Se légana in propusu, ca dóra unulu séu altulu dintre studiosii gimnasiului inferiore, cari inainte de acésta inca aveau deschisa calea in casin'a romana, se fi dusu vreunu diurnale pe a casa si de acea li s'ar fi inchisu calea; dar' apoi nu se crede, ca si cei din gimnasiulu sup. ar' merita unu prepusu cá acesta pentru unu singuritu nesocotitu? In fine se róga, cá stimat'a inteligentia din Clusiu se binevoiésca a deschide una ocasiune si acestei tenerime scolastice de a se perfectiona si inamora in lectur'a din literatur'a productelor spiritului nationale, celu pucinu celei din gimnasiulu super. si din chirurgia. Ér' altii dela alte gimnasia totu asia, numai intre alte impregiurari de parasire. —

Se ne deschidemu casele si casinele — nu cele de perdutu timpulu cu carti — ci cele eschisivu de lectura si conversare la tenerimea doritória de perfectiune, conducunduo si oculandule in anime virtutile si ideele virtutiloru!

Inteligenti'a romana de pe tóte locurile si cu deosebire cea de prin orasie cu comerciu si industria are in adeveru o grea sarcina de portatu. A-nume greu apasa acésta sarcina si pe umerii cei pucini ai inteligentiei romane din Clusiu; cu atatu inse mai mare i e chiamarea ei de a se **sacrifica** pentru interesele culturei nationale nu numai a tenerimei scolastice, ci chiaru si a plasei industriarie, care in capital'a Transilvaniei, cá si in orice altu orasiu ar' trebui adunata si concentrata tóta intr'o **reunlune** industriaria de sene, in care se-si desvólte spontaneitatea si se-si perfectioneze ramii industriei loru cu poteri unite, atatu prin invetiare, prin lectura, catu si prin conversari, disertatiuni si concursu oblegatu a ajuta tenerimea romana, a imbraciusia meserile, a se ajuta unii pe altii cu poteri unite prin intemeiarea unui fondu de ajutoriri si imprumutari la casuri de nenorociri, cum se incapuescu si alti industriari, cari voru a prospera si nu a baltui, cá in fine se i innece concurinti'a desvoltateloru spirite prin midiuloculu de asemeni reuniuni. Se va mai face si in ramur'a acésta o pornéla, la care apoi se aderedie toti industriarii din tóte orasiele romane spre binele si prosperarea loru; ér' pana candu acestia voru vini la convictiunea, ca numai pe calea acésta se potu inmulti, perfectiona si prospera preste speruntiele con-

cepute, totu inteligenti'a cea matura si providentiale are obligatiune a le inlesni ocasiunea de a se arunca si in bracialu mantuirei, adica in bracialu asemenei reuniri solidarie. N'avemu nici unu folosu de viétia scutita de valuri si incordari, ca-ce in lupta sta si prospera viéti'a si in fine totu acceasi urna cuprinde si pe cei comodi cá si pe cei, cari -si sacrifica tóta comoditatea in interesulu inaltarei prosperitatii in sinulu natiunei sale. Orecum, dar' conscienti'a de a fi facutu multu bine in viétia e mare tesauru si mangaiere pentru ultim'a óra a disparerei din lume, candu e convinsu, ca incepe o alta viétia, viéti'a renumelui dupa fapte, una viéti'a a memoriei eterne dupa faptele bune, ca-ce in fine cu atata numai remane si seraculu si milioneriulu dupa mormentu!!! —

Despre sinodulu episcopiei

romane gr. or. a Caransebesiului.

(Capetu.)

Dupa cuventarea primita cu aplause repetite pline de entusiasmu pasi sinodulu la verificare; se primi unu regulamentu provisoriu pentru afacerile interne, se alesera patru comisiuni: pentru verificare, finantie, petitiuni si pentru unu regulamentu definitivu alu lucrariloru interne in sinodu.

Diferitele petitiuni adresate sinodului eparchialu, se relegara la comisiunile respective.

Pré santi'a sa dlu episcopu facu sinodului impartasirile sale presidiali cu privire la starea actuala a diecesei. Aceste impartasiri presidiali tractéza despre predarea si primirea fundului instructu vechiu alu episcopiei Caransebesiului, despre procurarea fundului instructu nou si colect'a facuta in eparchia spre acestu scopu, despre starea fondului clericalu; precum si a fundului nou formatu din tacsele de ecsamenu, ce au de alu depune aspiranti la trépt'a preotiei si la posturi de invetiatori, despre stramutarea institutului teologicu romanu dela Versietiu la Caransebesiu, despre cumperarea asia numitului „cuartiru de generalu“ din Caransebesiu dela inaltulu erariu cu unu pretiu de 16.000 pentru asiediarea stabila a episcopiei, spre a nu mai fi constrinsu a locui in case private cu chiria grea, si ca spre inlesnirea platirei pretiului de cumperare, presiedintele archiereu daruesce dela sine 2000 fl. v. a., — despre pasii sei intreprinsi pentru sustienerea autonomiei besericei si confesionalitatiei scóleloru nóstre popórale etc. In fine aduce pré santi'a sa la cunoscintí'a sinodului eparchialu, ca in. ministeriu ungurescu regescu de cultu si instructiune publica la intrepunerea pré santiei sale a binevoitu a aplacidá un'a suma de 3000 fl. v. a. pentru ajutorirea preotiloru lipsiti din parochie cu dotatiuni slabe si 1800 fl. v. a. pentru sublevarea speseloru cancelariei episcopesci si consistoriale, éra comunitatiloru beserícesci din diecesa si anume: Dulcu, Valea mare, Comoriste, Pecenésc'a cate 500 fl., apoi comunitatiloru Pesterei, Sdior'a, Cinchiciu, Fagetu, Vermesiu, Buziasiu, Domanu, St.-Giorgiu-Berecutia si Misiciu cate 300 fl. parte, pentru cá sasi póta edificá beserici nóue, parte pentru reparárea edificieloru beserícesci rechi si insestrarea loru din laintru cu cele trebuintióse.

Acestea impartasiri presidiale fura primite cu vii aplause din partea sinodului si finduca unele dintr'ensele s'au adusu la cunoscintí'a sinodului si in scrisu insestrate cu documentele recerute, aceste din urma se predara comisiuniloru respective spre consultare, si dupa ce sinodulu vota protocolarminte multiamit'a sa inaltului ministeriu reg. ung. de cultu si instructiune pentru mai susatinsele ajutórie date eparchiei, fiindu timpulu inaintatu siedinti'a cea d'antaiu se inchide.

In siedinti'a a 2-a, reservandu-si sinodulu dreptulu de a alege asesori consistoriali salarisati, candu voru avé de unde, alege sinodulu deocamdata membri onorari si anumitu pe toti actualii asesori consistoriali de pana acum, adica:

Protopresbiterii: Iacobu Popoviciu, Dimitriu Iacobescu, Alecsandru Ioanoviciu, Atanasiu Ioanoviciu, Iosifu Popoviciu, Simeonu Dimitrievici'u, Nicolae Andrievici'u, Ioane Popoviciu, Georgiu Pesteanu si Ioane P. Seimanu, apoi pre preotii: Nicolae Tatucu, Stefanu Popoviciu, Constantinu Alexandroviciu, Zach. Botosiu, Elia Campeanu, Ioachimu Manginc'a, Laz. Tiapu, Alecsandru Popoviciu, Ioane Petroviciu, Trifonu Tieranu, Constantinu Tiepenégu, Iosifu Paulovici'u, Mihaile Valceanu, Iosifu Giurcoviciu, Ioane Paulovici'u, Ioane Stefanoviciu, Ioane Mihailoviciu, Georgie Emanuilu, Georgie Andrievici'u, Mateiu Ignea, Alecsandru Ursulescu, Avramu Murgu, Ioachimu Cherciu, Andreiu Bugarinu, Radu Golumb'a, Alecse Popescu si Nicolae Bolocanu.

Se mai alege asesoru onorariu la senatulu strinsu beserícescu p. Mihaile Pocreanu par. din Lugosiu si pres. arch. lu si interese in faci'a sinodului.

Se defige numerulu membriloru ordinari si onorari pentru senatulu scolariu: 6 din cleru, 12 din mireni = 18. Se primesce.

La senatulu epitropescu: 4 din cleru si 8 din mireni = 12.

In siedinti'a a 3-a deputatii din confiniele militari dedera in scrisu presidiului motiunea, cá sinodulu se puna la cale incetarea directiunei scolarie din confiniele militari si scólele de acolo se se administreze numai de catra consistoriulu diecesei.

Deputatulu Alecsandru Mocioni face urmatóriele propuneri de sine statatórie:

1. On. sinodu se binevoiésca a decide, ca sustiene si elu delegatiunea tramisa din partea congresului nationalu spre impacatiunea cu serbii in privinti'a averei beserícei.

2. On. sinodu se binevoiésca a decide, ca vrea se imputerésca totu pre acceasi delegatiune si in privinti'a primirei si administrarei fondului scolariu dela Bud'a, carele este se se predé dieceseloru Aradului si Caransebesiului.

3. On. sinodu se binevoiésca a alege 3 membri din sinulu seu, cari cu 3 membri alegendi din partea diecesei aradane se staruiésca pentru infiintiarea unui consistoriu in Timisiór'a.

4. On. sinodu se aléga un'a comisiune, care se ingrigiésca de modalitatea acoperirei speseloru administrative beserícesci.

Dupa ce se mai dedera nisce motiuni si propuneri la comisiuni si se respunse la mai multe interpelatiuni se pasi la alegerea de senatori scolari si se si alesera urmatorii:

a) Din cleru: Nicolae Andrieviciu, Georgie Pesteanu, Mihaile Pocreanu, Ioane Popoviciu, Mihaile Velceanu;

b) din mireni: Stefanu Antonescu, Iuliann Ianculescu, Simeone Mangiuc'a, Dr. Atanasiu M. Marienescu, Vicentiu Popu, Constantinu Radulescu, Andreiu Stolojanu, Georgie Trapsi'a, Petru Vur'a, Vasilie Nicolescu si axia pentru 3 senatori si anume 1 din cleru si 2 din mireni este a se face alegere nóua, ne avendu densii maioritatea absoluta de voturi, dar' fiindu timpulu inaintatu siedinti'a se inchide.

In siedinti'a a 4-a si ultima tienuta Joi in 23 Aprile a. c. dupa trecerea preste formalitati si respunderea mai multoru interpelatiuni de catra presidiulu sinodului, se esmite din sinulu sinodului un'a comisiune pentru scrutinarea alegerei atatu a celoru 3 senatori scolari, catu si pentru alegerea asesoriloru la senatulu epitropescu si dupa acceia referéza pre rondu comisiunea petitionaria si cea finantiala.

Propunerile comisiuniloru se primescu in cea mai mare parte a loru neschimbate, inse motiunea deputatului Alecsandru Mocioni de Foenu pentru esmiterea unei comisiuni spre a erná cum s'ar puté infiintiá unu consistoriu in Timisiór'a, dupa o infocata desbatere, ce a duratu mai multe de $1^1/_2$ óra, cerendusé votisare nominala, fù respinsa, dandu-se 14 voturi „pentru“ éra 26 „contra“ acestei propuneri. Din reportulu comisiunei finantiale s'a intielesu mai departe, ca presiedintele archiereu a datu din propriele lui midiulóce 4491 fl. 18 cr. v. a. spre scopulu procurarei fundului instructu nou alu episcopiei, ceea ce sinodulu ia cu multiumita si aplause vii spre scitintia.

Pentru regularea resp. reducerea parochieloru, dotatiunea preotiloru etc. s'au alesu comisiuni speciale, care cu observarea tuturoru impregiurariloru se elaboreze proiectele necesarie si se le substérna viitoriului sinodu eparchialu spre pertractare. Pentru acoperirea speseloru deputatiloru eparchiali s'a decisu 3 fl. diurne pre di si 1 fiorinu de fiacare milu bani de calatoria, cari bani se se scóta prin protopresbiteri dupa numerulu sufleteloru din fiacare protopresbiteratu.

Finindu-si comisiunea scrutinatória lucrarea sa impartasiesce sinodului, ca pentru senatulu scolariu suntu alesi inca:

a) din cleru: Atanasiu Ioanoviciu;

b) din mireni: Vasilie Gurgutu si Ioane Balnosianu, pre cari sinodulu i proclama de asesori la senatulu scolariu astfelu intregitu.

La senatulu epitropescu s'au alesu si proclamatu de asesori:

a) din cleru: Iosifu Popoviciu, Alecsandru Ioanoviciu, Lazaru Tiapu si Ioane Stefanoviciu;

b) din mireni: Georgie Mocioni de Foenu, Ioane Petila, Alecsandru Stancoviciu, Georgie Bacasiu, Ioane Brancoviciu, Demetriu Popoviti'a, Simeone Stoianoviciu si Ioane Posta.

Presiedintele archiereu, aflandu in fine, ca obiectele mai urgente de pertractare s'au finitu si ca multi deputati doresc a se intórce la ale sale, dechiara sesiunea sinodului de facia de incheiata, multiumindu deputatiloru pentru activitatea decsebita, ostenéla cea mare si rabdarea dovedita, potindule la toti calatoria torocósa, la care deputatulu protopresbiteru Iacobu Popoviciu aduce multiumita presiedintelui, in numele sinodului, pentru neobsoit'a nisuinta dovedita in administratiunea beserícésca si pentru aperarea intereseloru acestor'a, bunavointi'a, intielépt'a conducere si sacrificiele ce le-a facutu pentru residentia, in fundulu instructu si asia sinodulu se desparte strigandu: „se traiésca!“ Pres. sinodului p. episcopu Ioane Popazu. —

UNGARI'A. In siedinti'a camerei deputatiloru din 25 Iuniu a presentatu Béla Perczel referintele comisiunei centrale reportulu despre proiectulu de lege privitoriu la organisatiunea municipiloru, care fiindu de 6 cóle nu se mai ceti, ci se dede numai la tiparitu si pe luni se va imparti intre deputati. Joi inse se va pune la ordinea dilei. Intiesiertu pretinsera Simonyi, Ghiczy si altii amanarea desbaterei pana la alta sesiune, ca-ce maioritatea a disu: da, si se va luá preste capu si, cum vedemu, se va si primí. Atunci vomu avé dîdu chinézu de o constitutiune per excellentiam aristocratica, care numai dinaintea unui 48 va mai póte ingenunchiá, inse lauri de pace nu va poté culege pana la inmormentare. — —

Pana acuma, vediuramu, ca maioritatea artificiósa maghiara dispune chiaru si despre pung'a nóstra; pentruca ce va se dica alta a dá din veniturile statului vreo 8 milióne pentru podulu intre Bud'a si Pest'a, care se tiene numai de datori'a si folosulu orasiului, decatu a inavuti capital'a din sudorile provinciali'loru. Decatu unu arbitragiu cá acest'a constitutionalu, mai bine unu absolutismu dreptu. —

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a. Alegerile la diete nu dau nici unu prospectu de a puté impacá pretensiunile autonóme. Cu greu se voru resolvi dietele din tierile slovene, din Istri'a si Tirolu, unde se alesera deputati totu cam autonomisti; Mórari'a unde se alesera intre 23 vreo 18 declarantisti, ma póte nici diet'a polonii nu va a tramite la senatulu imperiale, pana candu nu le va modificá constitutiunea dupa placerile loru min. Potocki cu creaturele sale. —

Mai. Sa imperatulu a calatoritu in 15 la Ischl.

Graeciu (Graz) Iuniu 1870.

Situatiunea asia numitei Austro-Ungarie din ce in ce devine totu mai incurcata; minunatulu si prefacutulu fetu alu nemernicului Beust o in agoni'a mortii; dualismulu si-au perdutu tóte poterile; Austri'a nu mai póte sta numai pre 2 pitióre, i mai trebuie si o carja, de care se se radime; astfelu vomu vedé in scurtu din Austri'a unu tripartitum séu unu minunatu Trialismu; pentru ca, vedi dómne, fratii de cruce, germanii si cu ungurasii nostri nu se simtiescu destui de poternici spre a domní preste prad'a impartita in an. 1867. Aceste 2 elemente insetate de domnire si apasare aflandu-se in minoritate singure nu -si potu implini doriintele si tendentiele mirsiave de a desnationalisá si ruiná pre celelalte nationalitati; — deci voru se-si iè ajutoriu. Aceste 2 elemente hamusite de a suge si mulge popóra intregi, fara de ale oferí alte consideratiuni, decatu cá si cum aceste popóra ar' fi numai pentru acesa create aici pre acestu pamentu, cá se satisfaca si saturé ambitiunile loru fara margini si fara cumpetu: — voru se-si iè de aliati pre poloni, crediendu, ca déca dualismulu nu a fostu in stare a tiené in jugu si a sugrumá pre celelalte elemente slave si romane, trialismulu va poté cuptusí orice incercare de lupta si va pune calusi in gura la toti reclamatorii drepturiloru divine, ai libertatiei, ecuitatiei si independentiei nationale; firesce tóte aceste voru se le realiseze in numele celei mai liberale constitutiuni, in numele libertatiei si dreptatiei; sermana libertate! Vai si amaru de tene constitutiune liberale!!!

La venirea lui Potocki et cons. la ministeriu tóta diplomati'a européna asteptá cu incordare se véda ce directiune va luá, si incatu va satisface pretensiuniloru si dorintieloru celoralalte nationalitati, ma chiaru si aceste din urma lu salutá, cá pre unu impacatoriu si salvatoriu alu Austriei, cu atatu mai vertosu, ca-ci inainte de apucarea frenelóru se aratau de amici ai federalismului si ai popóraloru, ma br. Petrino fù atunci acelu copilu bravu, care facù in senatulu imp. amendamentu pentru estenderea autonomiei pretinse de poloni preste tóte tierile Austriei, cu alte cuvente inaugurarea federalismului. Si ce au facutu acestu cabinetu pana acum? Incatu au satisfacutu dreptelóru pretensiuni ale celoralalte popóra? Respunsulu e fórte usioru si simplu. Din tóte purparlerurile avute cu cechii, polonii, feudalii etc., din tóte conferintiele si calatoriele lui Potocki si Petrino prin Prag'a, au resultatu o nimica; aici se ar' poté aplicá fórte bine dis'a latina: parturiunt montes et nascitur ridiculus mus. Dar' totusi au produsu mai multu decatu o nemica, ca-ci monstrului cu 2 capete voru sei mai adauga unulu, pentruca unui monstru ori cum dar' mai bine i stà cu trei decatu cu 2 capete. Inaugurarea trialismului e la usia. Némtiulu si ungurulu luandu-si de ajutoriu si pe polécu voru a domní preste celelalte popóra si de aici inainte totu cu acelu nesatiu si arbitriu, pre contulu si ruinele celoralalte natiuni voru se-si fundeze ici Germani'a cea mare si tare, cóle Ungari'a, care are se se estinda pana la marea négra si Prutu, de nu cumva pana la confiniele consangeniloru din Asi'a, de mai au si consangeni; ér' cóle anticulu si renumitulu regatu polonu. Astfeliu celorlalte popóra, cari au contribuitu inca fórte multu pana acuma cu sange si bani, la sustienerea Austriei, li se pregatesce in locu de usiorare, in locu de o resuflare mai libera, unu orcanu furibundu, unu viforu inadusitoriu. Pregatitive dara popóra umerii vostri spre mai departe la purtarea greutateloru, a impilariloru si opresariloru inmultite ale domniloru despoti; faceti locu in animele si peptrule vóstre pentru suferintie si suspine nóua, pana atunci, pana candu din'a dreptatiei si a ecuitatiei ve va umbrí si pre voi, pana candu libertatea adeverata ve va tinde mana de ajutoriu, pana va sunà ór'a libertatiei si independentiei tuturoru natiuniloru.

Dá! popórale apasate si nedreptatite, natiunile cadiute in ghiarele despotismului se voru luptá totu cu acelu curagiu, totu cu acea patientia, totu cu acea resolutia si devotamentu pentru caus'a loru; se voru luptá dicu pe tóte cararile permise de lege si de demnitatea omenésca, pana ce pretensiunile si aspiratiunile loru juste, basate pre cele mai sacre drepturi ale naturei voru fi realisate; popórale maltractate si voru continuá lupt'a, fiindu secure de triumfu, pentruca aliatii loru suntu mai poternici decatu toti aliatii lumesci, pre cari nime nu póte invinge: dreptatea, ecuitatea si libertatea, desvoltamentulu progresului umanitatiei si principiulu de independentia si unitate nationala suntu pre partea popóraloru, suntu aliatii loru invingibili, ér' cei ce cérca a se opune cursului acestoru, se arunca de buna vóia in grópà pernitiunei, pentruca a se luptá contra progresului, spiritului timpului insemnéza a se luptá contra naturei, ce chiaru atatu de absurdu este cá si incercarea de a oprí cursulu naturalu alu Dunastrului. — Victori'a popóraloru ce lupta o secura!!! —

Lupt'a popóraloru nedreptatite si apasate din ce in ce se pórta cu mai mare audacia si inversiunare si acésta nu numai aici, ci chiaru si in imperati'a cea vestita a ungurului; miscarile din Translaitani'a suntu cu atatu mai interesante si demne de a luá de tóte notitia, pentruca lumea civilisata din depactare astfeliu e informata, cá si candu in tiér'a lui Andrássy ar' domní celu mai mare liberalismu si cea mai mare indestulire. — Se mergemu numai pre unu momentu in Croati'a.

Simptomele de nemultiumire si neindestulire din ce in ce se inmultiescu; demonstratiunile opositionale devinu din ce in ce mai amenintiatórie. Ca-ci ce insemnéza adresele de incredere lui Stroszmayer, curse din tóte anghiurile tierei, banchetulu opositionalu din parculu Maximir, parastasurile pentru fericitulu Jellacic, demonstratiunile dela serbarea onomasticei lui Jallacic, portarea tricoloruluí si a peneloru rosie, nefrecuentarea prelegeriloru dela facultatea juridica, abdicerea celoru 10 prof. cu Dr. Starevics in frunte — cunoscutulu pamfletistu — intervenirea si interpelarile unei deputatiuni de cetatieni lui Rauch Zlatarovic, calatori'a unei alte deputatiuni la Vien'a, faimele inspiratórie de frica din granitii'a militaria despre fierberele domnitórie acolo, asprele frecari ale partiteloru din launtru si desbinarile iscate in castrele unionistiloru, — ce insemnéze dicu tóte aceste simptome pipaite, decatu ca unu orcanu mare este in apropiare, ce se va descarcá indata ce frecarile de partita voru atitiá schintea pasiuniloru politice si o voru preface in flacara. Nu e mirare dara, candu papusele despotismului ungurescu incepu a tremura de frica, numai la miscarile si nemultiumirile Croatiei, dara apoi a romaniloru, serbiloru etc.?"

Éta ce respundu croatii lui Andrássy (dupa unu coresp. din Agramu alu diariului „Politik" din Prag'a): Andrássy jóca unu jocu de totu audace si copilaresc, inse noi ne uitamu in cartile lui de jocu. Elu doresce, cá companionii lui se ne scóta din calea legale, cá asia se ne póta declará de rebeli inaintea si a monarchului si astfeliu se póta napadí cu honvedii lui asupra Croatiei, cá se ne rapésca si puciu'a autonomia contopinduo in magyar-ország-ulu loru. — Inse amaru se insiéla Andrássy. Croatulu nici odata nu va frange necla-tit'a lui credintia catra cas'a domnitória; nici odata nu va intórce armele in contra dinastiei, cea ce ungurii au facutu-o de atate ori. Spre conservarea drepturiloru sale sacre, a libertatiei si nationalitatiei sale va sci pune in casu de lipsa si **100.000** de baionete granitiare in pitióre si va sci nimeri calcaniulu lui Achile alu Ungariei. Lauda provedentiei, ca-ci mai traiescu braciale fideliloru nostri aliati din nordu, de pre verfulu Carpatiloru, in ostu in Transilvani'a, incungiurata de Carpati si in sudu, in tiér'a de diosu de langa Tis'a si Dunare, in Bácska si Banatu".

Óre ce voru dice suprematistii din Pest'a la altfeliu de declaratiuni? Sciu, ca nu le va suna bine la urechi.

Nici romanii nu trebuie se dorma, ci se continue lupt'a cu fortitudine si perseverantia, ca-ci scopulu luptei e nobilu si santu, ér' trimfulu lui de si póte tardiu, e securu, pentruca celu ce se lupta pentru adeverat'a libertate, pentru dreptate, egalitate si independentia nationale, nu póte se pérda lupt'a; nu trebuie se ne descuragiamu pentru viregtitatea momentana a timpului, ci se punemu umeru la umeru; se fimu securi, ca adeverulu si dreptatea voru fi invingatórie. Dumnedieu cu noi si caus'a nóstra!!! — Publiu.

Cronica esterna.

ROMANI'A. **Mesagiu** deschiderei corpuriloru legislative ale Romaniei.

Domniloru senatori!

Domniloru deputati!

V'amu convocatu in sesiune estraordinaria pentru 15 dile, spre a procede la verificarea titluriloru si a constitui catu mai curendu puterea legiuitórie.

Cunoscu, ca ocupatiunile agricole reclama pe cei mai multi dintre dvóstra si de acéea amu marginitu la unu terminu mai scurtu durat'a acestei sesiuni.

Ddieu se binecuvinteze lucrarile dvóstre.

CAROLU.

(Urméza semnaturile ministriloru.)

Rucaru, 14 Iuniu 1870. Nr. 1002.

CAMER'A DEPUTATILORU.

La 12 óre, amédi, primulu ministru Iepurénu, insocitu de ceilalti dd. ministri, da citire mesagiului domnescu.

Dupa citirea mesagiului si trecerea catoru-va minute, d. generalu Cristache Tell se sue la biurou si intinde man'a spre clopotulu presiedentiale, dicundu, ca unii din deputati i au spusu, ca dsa este celu mai in versta spre a fi, conformu regulamentului, presiedinte provisoriu.

Contestari. Strigari de „diosu!" Nu esti celu mai in versta. Sgomote, strigari.

C. Pilatu: Suntu altii mai betrani, decatu optudieci ani, cum e dlu Sacaloff.

Mari sgomote. Miscare in tribune.

D. Nic. Blaremberg: Asteptu dela dta, dle generalu, se te scobori dela biurou. Si apoi mai antaiu nu se scie, déca esti séu nu deputatu. Nu s'au verificatu titlurile.

Sgomotulu si strigatele tienu unu cuartu de óra.

Dnii Dem. Ghica, Tataranu, Pavelu Angelescu, Teodoru Vacarescu, C. Boerescu si V. Boerescu striga: Tell la birou.

Dnii Arionu, Mihalescu, Lupascu, Pilatu, Blaremberg, Aristidi Pascalu si stang'a striga: diosu, diosu Tell! Se se suie dlu I. Beldimanu.

D. Dumitru Ghica staruindu a strigá catra d. I. Campinénu ce erea cá secretariu, dsa l'a apostrofatu cu energia.

(In timpulu acest'a o compania de gendarmi pedestrii stationéza in faci'a metropoliei. Gardele de pe la usiele de intrare suntu duple: de gardisti nationali si gendarmi, plus sub-comisari, oficieri de gendarmi si de garda.)

D. Tell danduse diosu, d. Sacaloff se suie la birou, cá presiedinte, ér' cá secretari dnii Al. Candiano Popescu, P. Gradisténu, Ioane Ritoridi, Teodoru Vacarescu, I. Campinénu.

Sgomotulu urméza. Voci: diosu!

O parte din adunare: d. Sacaloff! . . .

Alta parte: D. Tell! Tell! . . .

Dupa o duratu de unu cartu de óra de noi strigate si sgomote, se suie la birou d. Iordache Beldimanu, in consensulu si aplausele adunarei.

Acum se incepe discusiunea pentru secretari si anume asupra etatii celoru mai tineri dintre deputati.

Unii deputati striga: Ghermanu! altii: Robescu! altii: Candiano! In fine, dupa disputele dintre dnii P. Gradisténu, Al. Candiano si Teodoru Vacarescu, se face o lista de cei mai juni deputati, si conformu regulamentului, presiedintele chiama la birou cá secretari provisorii pe:

Dnii Al. Candiano Popescu.

„ Teodoru Vacarescu.

„ Ioane Ritoridi.

„ I. Campinénu.

Dupa aceea unii dintre deputatii dreptei ceru a se face apelu nominale. Alti deputati ceru cá, conformu regulamentului, se se procéda imediatu, dupa instalarea biuroului provisoriu, la tragerea la sorti a sectiuniloru verificatórie.

Voci, apelu nominale!

Voci, tragerea la sorti a sectiuniloru!

D. Antonu Arionu esplica, ca regulamentulu este precisu si ca in elu nu se vorbésce de locu despre vreunu apelu nominale.

D. D. Ghica. E in natur'a lucruriloru a se face apelu nominale. Sustiene apoi, ca in totudéun'a s'a facutu apelu nominale, si chiaru sub guvernulu, din care facea parte d. Antonu Arionu.

D. Simeone Mihalescu sustiene, ca orice lucrare trebuie se se faca in camera si mai alesu de biuroulu provisoriu, trebuie se aiba unu scopu, unu resultatu practicu. De s'ar face apelulu nominalu séu de nu s'ar face, totu trebuie se se traga la sorti sectiunile si in ele voru veni deputatii respectivi, cá se lucreze, ér' nu se se dica, ca adunarea nu e completa si pe acestu motivu se nu se faca nimicu.

D. Dim. Ghica aréta, ca i utilu a se face apelulu nominale spre a se vedé, care suntu deputatii comunicati pe list'a guvernului, ca-ci in unele locuri suntu cate dóue serii de deputati.

D. Iepurénu, primu ministru, spune, ca a comunicatu biroului o lista de acei deputati, pe cari autoritatile respective i au comunicatu oficialu, remaindu cá adunarea se hotarésca intre aceia dintre deputati, la colegiele caror'a suntu contestari.

D. Antonu Arionu: Totu oficialu vi s'a reportatu, ca d. Filiu e deputatu in locula dlui Ión Brateanu.

D. Al. Lahovari, ministru de justitia rectifica, ca pe list'a oficiale a guvernului nu figuréza d. Filiu, ci d. Ión Brateanu cá deputatu.

D. G. Vernescu dice, ca facerea apelului nominale n'are nici o importantia intr'o stare normale. Acum inse, in casulu de facia, este o stare anormale, suntu cate dóue serii de deputati, si prin urmare e bine a se face apelu nominale cá se se véda cine suntu cei de pe list'a guvernului.

Voci: Apelulu nominale.

D. Ioane Retoridi declara, ca a fostu proclamatu cá secretariu alu biuroului provisoriu in virtutea unui drepta alu regulamentului. Regulamentulu inse nu prevede facerea apelului nominale si dsa, cá si biuroulu intregu, crede, ca e a se calcá regulamentulu, de s'ar face apelulu nominale. Declara dar', ca dsa nu va dá citire apelului nominale.

D. P. Gradisténu replica, ca secretarii nu vorbescu dela tribuna in numele biroului, ci numai in alu loru personale.

D. C. Pilatu. Déca biuroulu nu protesta la cuvintele dlui Ritoridi, consimte si prin urmare d. Ritoridi vorbesce in numele biuroului.

Dupa consultarea biuroului, in fine, se face apelulu nominale, la care respundu 50 de deputati cá presenti.

Indata dupa facerea apelului nominale, o parte din drépt'a camerei, cu fratii Boieresci in capu, se scóla se plece diu sal'a de siedintie adaugundu: „Nu e completa; siedinti'a pe mane la dóue óre."

D. S. Mihalescu. Amu prevediutu eu, ca acést'a avea se se intemple si de aceea amu atrasu atentiunea biroului.

Voci. Se se traga la sorti sectiunile.

Mare parte din deputatii presenti, cum si unii din cei ce plecasera, remanu in adunare si biroulu procede la tragerea la sorti a sectiuniloru, care esu in modulu urmatoriu compusu:

Sectî'a I deputatii din Dorohoiu, Prahov'a, Muscelu, Ismailu, verifica titlurile celoru din

Sectî'a II, a deputatiloru din Oltu, Sucév'a, Botosiani, Tutov'a.

Sectiunea III. Iasi, Brail'a, Falciu, Putn'a.

Sect. IV. Rimnicu-Seratu, Mehedinti, Vlasc'a, Romanati.

Sect. V. Argesiu, Tecuciu, Doljiu, Romanu.

Sect. VI. Ialomiti'a, Ilfovu, Buzeu, Valcea.

Sect. VII. Bacau, Gorjiu, Barladu, Cuvurluiu.

Sect. VIII. Vasluiu, Némtiulu, Cahulu, Teleormanu, Dimboviti'a, care verifica titlurile deputatiloru sectiunei I.

Deputatii trecu apoi in sectiuni spre a-si constitui birourile si siedinti'a viitória remane pentru a dóu'a di, 16 Iuniu.

(In 16, 17, 18 lucrara totu in sectiuni. R.)

Astadi numai patru sectiuni au pututu lucrá.

La senatu presiedintele de versta este d. Ión Manu. Numai o sectiune a lucratu. „Rom."

In Itali'a se serbà in 24 Iuniu o serbatória departe batatória. Pe campulu macelului dela St. Martino si Solferino, unde se desvalira monumentele pentru sacrificiale cadiute acolo in 1859, representantii Austriei, Franciei si alu Italiei se aflara de facia; flamurile loru volvaieau asemenea langa olalta si la o mésa stralucita redicà generalu italianu Govone primulu toastu, ér' principele de coróna Humbert pentru armat'a austriaca, in contra careia se luptase la Custozza inainte cu 4 ani. Semne caracteristice pentru timpulu nostru, din cari ar' puté straparé unu feliu de aliantia intre acestea puteri. —

Din Rusi'a se scrie, ca in 34 de puncte se concentra in tabere armata, incatu una a trei'a parte din tóta armat'a Rusiei va intrá in tabere. In Beserabi'a va fi taber'a cea mai mare cu buna séma. —

Londonu. Renumitulu Lord Clarendon fostu ministru, reposà in 27 Iuniu. —

In Parisu comisiunea de petitiuni a respinsu petitiunea principelui de Orleans, la cererea ministrului Ollivier. —

Mai nou. In Romani'a camerele lucra in sectiuni la verificarea deputatiloru si se afla veniti preste 80, semnu, ca se intereséza de clenodiale institutiuniloru si ale libertatiloru nationale, cari se vedeau amenintiate. Pana acum se contestà alegerea d. C. Boerescu dela colegiulu I din Teleormanu si se primi bunu alesu d. Ioane Ghica. Alegerea d. C. Negrea la Tutov'a, Sierbanescu la Tecuciu si Grecénu la Falticeni se au anulatu. Senatori s'au adunatu inca abia vr'o 30 si Stefanu Golescu a dechiaratu, ca nu se considera cá alesu la Buzeu.

Dep. capitalei proclamati de biuroulu centrale pusera pe biuroulu adunarei mandatele biuroului centralu alu colegiului alu 3-a din Bucuresci, prin care se constata, ca ei suntu aderatii representanti ai colegiului, ér' nu cei numiti din partea bateloru si Popa Tache, cari inca venira cá dep. la camera. Alte proteste nenumerate descoperu nelegiuirile urmate la alegeri. —

Diurnalele maghiare, anumitu „K. K." scrie, ca rosii din Romani'a au adusu lucru pana a se afla la pragulu de a se desparti Moldoromani'a, dar' fiinduca la titlulu articlului are dusmanulu romaniloru inca si acum: „A szomszéd oláh fejedelemségek", adica, vecinele principate olache, se lu lasamu se lu calce vac'a cea négra, ca ei predicu asia ceva, cá se o póta face. Dar' apoi vorbesce si despre interventiunea européna, care ar' fi la usi'a Romaniei pentru scutirea ciocoiloru, cari nu vreu revolutiune, cá rosii, nici protecti'a Rusiei, care tiene dóue corpuri gata la Prutu si Nistru spre a intreveni sub titlu de protectori. „Reform'a" ungurésca inca incunosciintiaza, ca poterile apusene si Austro-Ungari'a ar' cauta vindecarea reului numai in starea desbinata a principateloru romane de mai nainte. Atunci Prusi'a si Rusi'a ar' propune incetarea constitutiunei, prin care Romani'a nu s'ar poté guverna. — In fine adauge, ca e fapta, ca maghiarii pretindu, cá se li se apere interesele loru in principate, punenduse stavila rusismului. Convingetivre catu de bine ve voiescu atari si cei ce scornira in Europ'a, ca Carolu ar' fi omoritu, pe candu mai eri erá margaritariulu romaniloru si invidi'a tuturoru regentiloru, din causa ca lu iubiea poporulu, pana ce iubiea si elu libertatea nationale. —

In Valcele (Elöpatak) fura ucisi unu negutiatoriu judanu dimpreuna cu soci'a sa, ambi dela Bucuresci. Despre hotii ucigasi nu se sci inca nemica. Fómetea de auru va fi fostu indemnulu, ca-ce judanulu era avutu. —

Varietati.

Invitatiune.

Conferinti'a conchiamata prin confratele nostru Iosifu Popu la Clusiu pre 1/13 Iuniu in interesulu constituirei comitetului cercuale pentru despartiementulu Clusiu alu asociatiunei trans. pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, alegundu comitetulu cercuale provisoriu, la insarcinatu pre acest'a cu conducerea interimale a afaceriloru despartiementului si conchiamarea primei adunari generale cá constituante.

Acestu comitetu defigundu diu'a tienerei primei adunari generale pre diu'a de SS. Petru si Pavelu, adica pre 11 Iuliu (29 Iuniu) a. c., dupa amédi la 3 óre, invita prin acésta, cu tóta stim'a pre toti membrii asociatiunei, intrega inteligenti'a si fruntasii romani din comitatulu Clusiului se participe la acésta adunare.

Comitetulu cercuale prov. alu despartiementului Clusiu alu asociatiunei trans. pentru literatur'a rom. si cultur'a poporului romanu.

Clusiu in 24 Iuniu 1870.

Georgie Domsza m/p.,
presiedinte.

Vasilie Ranta m/p.,
secretariu.

Invitatiune.

Subscrisulu incredintiatu prin inteligenti'a romana besericésca si miréna din Gherl'a, amu onóre a invita pe membrii asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu; pe toti inteligentii besericesci si mireni; cum si pe fruntasii romani din comitatulu Dobocei, pe 24 Iuliu an. cur. dupa cal. nou la Gherl'a in localitatea resiedintiei episcopesci, pe la 3 óre dupa amédia, pentru cá in intielesulu cercularului comitetului centrale alu asociatiunei transilvane ddto. 7 Decembre 1869 Nr. 295 se organisamu in cointielegere unu subcomitetu cercuale, si agenturi comunale, pentru inaintarea si respandirea culturei intre poporulu romanu in despartiementulu capitalei Dobocei, intentionatu prin asociatiunea transilvana. Totu un'a data suntu rogate tóte pretiuitele nóstre diurnale a reproduce acésta invitatiune in colónele sale. —

Gherl'a in 25 Iuniu 1870.

Stefanu Biltiu m/p.,
canonicu.

— In gimnasiulu nostru romanescu de aici se voru tiené ecsamele in 22, 23, in 24 limb'a francésa si scóla IV de fetitie; in 25 Iuniu; in 27 la scól'a comerciale si reale; in 25, 26 la scólele normale de ambe sexe; in 27 ecsamene orali cu abiturientii. In 28: Te Deum la St. Nicolae cetirea clasificatiuniloru, impartirea premieloru si inchiarea anului. Se cercetamu cu totii ecsamele, spre a insufla amórea culturei in tenerime. —

In scólele evang. augs. se tienu in 6, 7, 8 Iuliu. —

— Falsificatori de bancnóte de 5 fl. se prinsera 2 insi in Naseudu in 9, unulu Ler Joseph din Vien'a, altulu Theil Fridoliu din Bucovin'a, fabricara la 8645 fl. si amblara mai in tóte orasiele Ardéllului. El se escortara la Muresiu-Osiorheiu, de unde se voru tramite la Vien'a. —

— In dilele trecute ninse in muntii mai inalti si pela Gileu in Ardélu, si acum timpulu e cam reco, cu tóte aceste cerealele suntu fórte frumóse. —

— Tergulu Brasiovului nu merita a fi pomenitu estimpu, atatu de pucinu a multiamitu si pe vendiatori si pe cumperatori, cari nu se pre imbuldia, si totusi pretiurile si la vite si la manufacte erá de speriatu. —

— Comun'a Poian'a din scaun. Mercurei pregatesce una petitiune la min. pentru aperarea tierei, cá se modifice legea armarei generale, ca-ce pentru 200.000 oieri din sudostulu Transilvaniei ar' fi o ruina secura, candu ar' remané impedecati dela economi'a loru, si altfeliu voru fi siliti a parasi tiéra, déca legislativa nu le va midiuloci liberarea prin tacse cumulative. —

Statistica. Comitatulu **Clusiului** are 161.554 locuitori, 83.100 barbati si 78.454 femei. Cojogn'a are 4100 locuitori, Huedinu 3091, Gileu 2678, Teac'a 2115, Batosiu 1917.

Clusiulu (orasiu) are 25.241 locuitori, 3207 case, 5235 parti loc., 10.197 incaperi, 267 tinde, 3916 cuine, 1597 camere. 10.003 catolici si 999 israeliti.

Industri'a in Clusiu se pórta de catra 1000 industriari, 161 ciobotari (cismari) 58 papucari, 758 cu alte manufacturi. —

Comitatulu **Hunidórei** are 185.059 locuitori, 95.023 barbati si 90.035 femei. In 320 comune se afla 29.514 copii de scóla si numai 4426 invetia, prin urmare cercetéza scól'a numai 14%; chiaru si din estia frecuentéza numai diumetatea anului 2270, din copii sciu scrie si citi numai 643. Din 320 comune **210** comune nici scóla nu au!? Óre cine pórta vin'a la atata parasire!? Comitatu constatatoriu mai numai din romani!!! — — Tóta romanimea suspiuandu se caute la trist'a acésta stare a culturei de aici si cu totii se le ajutamu a-si infiintia macaru in centrele cercuali cate o scóla de Dómne ajuta! — —

Bibliografia.

Dictionariulu ungurescu-romanescu,

compusu de G. Baritiu, 8° mare, 41 cóle, legatu usioru 3 fl. 20 cr., legatu tiépanu cu 3 fl. 70 cr. v. a. se póte trage séu deadreptulu dela auctoriu din Brasiovu, séu si prin librariele de aici, din Sibiiu, Clusiu, Pest'a, Temisiór'a, Lugosiu, Aradu.

Asudatulu pitióreloru

se póte vindecá in restimpu de 8 pana in 12 dile, fara cá patimasiulu se fia impedecatu dela ocuparea sa dilnica in restimpulu ce intrebuintiéza midiulócele curarei.

Medicamentele cé facu de lipsa la acésta se afla la d. Fabik apotecariu in Brasiovu; Carl Müller apotecariu in Sibiiu; Hermann Krauss negotiatoriu in Fagarasiu; Binder apotecariu in Clusiu; Albert Jeney apotecariu in Tergulu Muresiu; Mauritiu de Biró apotecariu in Alb'a Iulia; Riszdörfer apotecariu in Bucuresci.

Comandari deadreptulu se efectuaza indata cu intórcerea postei de catra comerciantu **M. Herz** in Presmeru (Tartlau) langa Brasiovu g. 7—12

CURSURILE

la bursa in 1 Iuliu 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 71	cr. v. a.
Augsburg	—	—	117 „ 75	„ „
Londoo	—	—	120 „ 15	„ „
Imprumutolu nationalu	—	—	69 „ —	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			60 „ 20	„ „
Obligatiunile rurale ungare			80 „ —	„ „
„ „ temesiane			79 „ —	„ „
„ „ transilvane			78 „ —	„ „
„ „ croato-slav.			83 „ —	„ „
Actiunile bancei	—	—	720 „ —	„ „
„ creditolui	—	—	265 „ 50	„ „

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.